

به ناوی خوی به خشنده و میهره بان

هه ریعی كوردستانی عیراق

سه روکایه تی هه ریعی

سه روک

به ناوی گه له وه

بیریار

ژماره (۱۸) سالی ۲۰۰۹

ياسای ژماره (۴) ی سالی ۲۰۰۹

ياسای هه لېژاردنی نه نجومه نه کانی پارێزگاكان و قهزا و ناحیه كان

له هه ریعی كوردستان - عیراق

به پێی خالی (۲) ی برگه ی (یه کهم) ی ماده ی (۱۰) ی ياسای سه روکایه تی هه ریعی كوردستان - عیراق ژماره (۱) ی سالی ۲۰۰۵ ی هه موارکراو و به پالپشتی نه و ياساکارییه ی په رله مانی كوردستان - عیراق کردویه تی له دانیشتنی ناسایی ژماره (۲۰) له ۲۰۰۹/۶/۲۲ و دوا ی به هه ند وه رگرتنی پێشنیاره که مان که له بیراری ژماره (۱۲) سالی ۲۰۰۹ له ۲۰۰۹/۶/۲ ماندا هاتبو بیرارماندا به ده رکردنی:

ياسای ژماره (۴) ی سالی ۲۰۰۹

ياسای هه لېژاردنی نه نجومه نه کانی پارێزگاكان و قهزا و ناحیه كان

له هه ریعی كوردستان - عیراق

به شی یه کهم

پیناسه و ناما نه کانی

ماده ی یه کهم:

مه به ست له م زاراوانه ی خواره وه مانا کانی به رامبه ریانه بو مه به ستی نه م ياسایه.

یه کهم: هه ریعی كوردستان - عیراق

دووه م: دهسته: دهسته ی بالای سه ره خو بو هه لېژاردنه کان و راپرسی له كوردستان دا.

سپیه م: نه نجومه نه کانی: نه نجومه نه کانی پارێزگاكان و نه نجومه نه خو جییه کانی قهزا و

ناحیه کان.

چواره م: بازنه ی هه لېژاردن: هه موو ناوچه یه کی دیاری کراو که ژماره یه ک کورسیان به پێی

حوکه م کانی نه م ياسایه بو ته رخان کراوه.

پینجه م: مه لبه ندی هه لېژاردن: نه و شوینه یه که دهسته له ناو بازنه ی هه لېژاردنه کاندای بو

نه نجام دانی پرۆسه ی ده نگدان تییدا ده ست نیشانی ده کات.

نه رشینی رۆژنامه ی وه قاعی كوردستان له سایتی وه زاره تی داد

ماددهی دووهم:

کۆمسیۆنی بالای سهربهخۆ بۆ ههلبژاردنهکان سهپهرشتی ههموو قۆناغ و پرکارهکانی ههلبژاردنی نهجومهنهکان له ههریم دا دهکات تاوهکو ئهو کاتهی دهستهکه دادهمهزێت.

**بهشی دووهم
مافی ههلبژاردن**

ماددهی سییهم:

مهرحه دهنگدر ئهم مهرجانهی ئی بیته دی.

یهکهم: به رهگهزنامه عیراقی بیته.

دووهم: شیاووی تهواوی ههبیته.

سییهم: ههژده سالی له تهمهنی تهواو کردبیته.

چوارهم: ناوی له تۆماری دهنگدهرهکانی ئهو پارێزگایهی کهههلبژاردنی لیدهکری تۆمارکراییت، بهپیی حوکمهکانی ئهم یاسایه و ئهو رینمایانهی که له دهستهوه دهردهچن.

ماددهی چوارهم:

یهکهم: ههلبژاردن مافی ههموو هاوڵاتیهکه که ئهو مهرجانهی ئی بیته دی که دهقیان لهم یاسایه دا هاتوو.

دووهم: ههر دهنگدهریک مافی خۆی له دهنگدان به شیوهیهکی ئازادانه و راستهوخۆ و به نهینی و به تاکهکەسی بهکار دههینی.

سییهم: دهنگدان له ریگهی بریکارهوه نابیته.

چوارهم: دهنگدهر یهک دهنگی ههیه له یهک ههلبژاردن دا و نابیته زیاتر له جاریک دهنگ بدات.

**بهشی سییهم
مافی خۆ پالوتن**

ماددهی پینجهم:

یهکهم: ئهوهی خۆی بۆ ئەندامیهتی نهجومهنهکان دهپالیۆیته دهبیته ئهم مهرجانهی ئی بیته دی.

۱- دهبیته عیراقی بیته و شیاووی تهواوی ههبیته و تهمهنی گهیشتییهته ۲۵ سال له کاتی خۆ پالوتنی دا.

۲- دهبیته پالیۆراوانی نهجومهنهکانی پارێزگاکان و نهجومهنهکانی قهزاکان بهلایهنی کهم پروانامهی ئامادهی یان هاوتاکهیان ههبی و پالیۆراوانی نهجومهنه خۆجییهکانی ناحیهکانیش پروانامهی بنهپهتی یان هاوتاکهیان

ههشی رۆژنامهی وهقائعی کوردستان له سایتی وهزارهتی داد

۳- دەبیٹ ژياننامه و ناوبانگ و پهوشتی باش بن و به تاوانیک یان که تنیک یان نابروبه حوکم نه درا بیٹ.

۴- دەبی له پۆلهکانی یه که کارگیریه که بیٹ به پیی تۆماری باری شارستانی یان به شیوهیه کی بهردهوام لیی نیشته جی بیٹ بۆ ماوهیه که له ۱۰ سال که متر نه بیٹ، به مهرجی نیشته جی بوونه که شی بۆ مه بهستی گۆرینی دیموگرافی نه بیٹ.

۵- نابیٹ له کاتی خۆپالوتنیدا له کهسهکانی هیزی چه کدار یان هیزهکانی ناسایشی ناوخۆ بیٹ.

۶- نابیٹ به شداری له و تاوانانهدا کرد بیٹ که پژی می به عس نه خشه ی بۆ کیشابیٹ یا جیه جی کرد بیٹ.

دوهم: پالیئوراوهکان له لایه ن دهسته وه په سند ده کرین.

ماددهی شه شه م:

سیسته می لیستی داخراو بۆ هه لبراردنهکانی نه نجومه نی پاریزگاگان و قهزا و ناحیهکان پیاده ده کری.

ماددهی هه وته م:

یه که م: نابی ژماره ی پالیئوراوانی لیستی که له سی که متر بیٹ و له ژماره ی نه و کورسیانه ش زیاتر نه بی که بۆ بازنه ی هه لبراردن ته رخانکراوه.

دوهم: لیستی پالیئوراوهکان به جوړیک ریک ده خری که ریژه ی نوینه رایه تی نافره ت له ۳۰٪ نه ندانمان که متر نه بی.

ماددهی هه شه ته م:

یه که م: دابه شکردنی کورسیه ته رخانکراوهکان بۆ بازنهکانی هه لبراردن له ریگه ی سیسته می نوینه رایه تی ریژه ییه وه ده بیٹ.

دوهم: نه و کورسیانه ی که لیستی که ده یانباته وه به سه ر پالیئوراوهکان دا دابه ش ده کری به گویره ی نه و ناوانه ی تیایدا هاتوه و نابیٹ هیچ کیانی که کورسی ته رخان کراو بۆ پالیئوراوی سه رکه توو له هه ر کاتی که دا بیٹ بکیشیته وه.

ماددهی نوپه م:

یه که م: ژماره ی دهنگه راستهکان له بازنه ی هه لبراردن به سه ر نه و کورسیانه دا دابه ش ده کری که بۆ نه و بازنه یه ته رخانکراون بۆ چنگ که وتنی دابه شکاری هه لبراردن.

دوهم: دهنگه راستهکانی که لیسته که له بازنه ی هه لبراردن چنگی که وتون کو ده کری نه وه و دابه شکی دابه شکاری هه لبراردن ده کریٹ بۆ ده ستنیشان کردنی ژماره ی نه و کورسیانه ی که بۆ نه و لیسته ته رخانکراوه.

سییه م: نه و کورسیانه ی ده مینه وه به پیی مایه وه ی به هیتر دابه ش ده کری نه به ریژه ی نه و

نه رشینی ژورنالی وهقايى كوردستان له سايتی وهزاره تی داد

ماددهی دهیهم:

یهکهه: ئەگەر ئەندامی ئەنجومەن بەهەر هۆیهك كورسیهكهی له دەستدا ئەوا پالیئوراوی دواى ئەو له لیستهكه به پێی ئەو زنجیرهى تیدا هاتوووه جیى دهگریتهوه، ئەمەش بۆ لیسته ناهاوپهیمانەکانه.

دووهه: ئەگەر ئەندامی ئەنجومەن بەهەر هۆیهك كورسیهكهی له دەستدا و لەناو لیستی هاوپهیماندا بوو، ئەوا پالیئوراوی دواى ئەو لههه مان کیانی سیاسی هاوپهیمان لەناو لیستی هەلبژاردنی هاوپهیماندا جیى دهگریتهوه.

سییهه: ئەگەر كورسییه بهتالهكه تایبەت به لیستیك بوو و پالیئوراوی نه مابوو، ئەوا ئەو كورسیه بۆ پالیئوراویكى تر له کیانیكى سیاسی دیکه تهرخان دهكرى كه رادهى نزمى له دهنگهکانی پێویست بۆ وه دەست هیئانی كورسی به دەست هیئابى و به پیچهوانهى ئەمەش كورسیهكهى به بهتالى دەمینیتیهوه.

چوارهه: ئەگەر كورسییه بهتالهكه و تایبەت بوو به ئافرهت، مهرج نییه ئافرهتییكى تر جیى بگریتهوه، مهگەر ئەمه كاربكاتە سەر ریزهى نوینه رایهتی ئافرهت.

بهشی چوارهه**بازنهکانی هەلبژاردن****ماددهی یازدهه:**

هەر دهنگدهرىك مافی هەلبژاردنی خۆى به خۆى لهو بازنهى هەلبژاردنهدا پیاوه دهكات كه ناوى له تۆمارى دهنگدهراندا تۆمار كراوه.

ماددهی دوازددهه:

یهکهه: هەر پارێزگایهك به پێى سنوورى كارگيریى فهرمى خۆى دهبیته بازنهیهكى هەلبژاردن له هەلبژاردنهکانى ئەنجومهنى پارێزگاكاندا.

دووهه: هەر قهزاو ناحیهیهك به پێى سنوورى كارگيریى، فهرمى خۆى دهبیته بازنهیهكى هەلبژاردن له هەلبژاردنهکانى ئەنجومهنه خۆجییهکانى قهزاو ناحیهکاندا.

بهشی پینجههه**ریكلامى هەلبژاردن****ماددهی سیزدهه:**

ریكلامى هەلبژاردن له ههموو رهسمیك دهبووردی.

ماددهی چوارههه:

یهکهه: دهسته ئەو شوینانه دهستنیشان دهكات كه نابى ریکلامى هەلبژاردنی و ههلواسی

چارنامهى هەلبژاردنى تیدا بكرى به درنیزیى ئەو ماوهیهى كه رى به ریکلامى

ههلبژاردن دەدری و بلاوکردنهوهی هەر راگه یاندنیک یا بەرنامەیهک یان وینەه
پالیئوراوهکان لە مەلبەندەکانی دەنگدان قەدەغەیه.

دووم: پێویستە لەسەر کیانە سیاسیه بەشداربووهکان لە ههلبژاردنهکاندا دا ههلواسراوی
ریکلامی ههلبژاردن هه لگرن ئەمەش بە پێی ئەو رینمایانە دەبیئت کە دەستە دەری
دەچوینی.

ماددهی پازدهم:

بەکارهینانی ئەو تەلارنەهێ که وهزارهتهکان و فهڕمانگهکانی ههڕیم و ههموو شوینەکانی کارو
و فرمان بۆ کارکردنی حیزبی و ریکلامی ههلبژاردن قەدەغە دەکری.

ماددهی شانزدهم:

نابی فهڕمانبەرائی فهڕمانگهکانی ههڕیم و دەستەلاتە خۆجیبیەکان دەستەلاتی فهڕمانبەریهتییان
یاخود دەرامەتی ههڕیم یان هۆیهکانی یاخود دەزگاکانی بۆ بەرژوهندی خۆیان یان بۆ هەر
پالیئوراویک بەکاربینن، بە دەزگاکانی ئاسایشی ناوخوا و سەربازیشەوه بۆ مەبەستی ریکلامی
ههلبژاردن یان کارتیکردن لە دەنگدەرەکان.

ماددهی چهلدهم:

یهکەم: نابیی هیچ پالیئوراویک لە رۆژی دەنگداندا بەرنامەهێ کاریاخود بلاوکراره یان پلیت یان
غەیری ئەمانە لە بەلگەنامە بەخۆی یان بە هۆی غەیری خۆی بلاو بکاتەوه.
دووم: نابیی هیچ کارمەندیک لە فهڕمانگهکانی ههڕیم یاخود ئەندامانی دەستەلاتە
خۆجیبیەکان، لە رۆژی دەنگدان دا بەرنامەهێ کار بە خۆی یان بە هۆی غەیری خۆی
بلاو بکاتەوه.

سێیهم: نابیی جارنامە یان دابەش کردنی بەرنامەهێ کار یان بلاوکراره یان پلیت بەناوی
پالیئوراویک بلاو بکریتەوه که لەکەشفی پالیئوراوهکان تۆمار نەکرابی.

ماددهی ههژدهم:

پالیئوراوان لەهەر ریکلامیکی ههلبژاردن قەدەغە دەکرین که دەنگدەر ههلبخەلەتینی یان فیلی ئی
شیوازی بریندارکردن یان ناوژراندن لە ریکلامی ههلبژاردندا بەکار بهینی.

ماددهی نۆزدهم:

خەرچ کردنی پارە بۆ ریکلامی ههلبژاردن لەمالی گشتی یان لە بودجەهێ وهزارهتهکان یان مالی
وهقف یان مالی پشتگیری دەرەکی قەدەغەیه.

ماددهی بیستهم:

یهکەم: بەکارهینانی هەر شیوهیهک لەشیوهکانی پالەپهستۆ یان ترساندن یان بەکافرانا
یاخود بەخائین دانا یان پیشاندانی شتی ههلبخەلەتین یان پیدانی دەسکەوتی ماددی
یان مەعنەوی یان بەلین پیدان لەلایەن هەر حزب یان کۆمەل یان ریکخستن یان کیان یان

کەشەکان، یان هەر لایەنێکی تر قەدەغە دەکریت. **ئەرشینی رۆژانی وهقايعی كوردستان له سايتهی وهزارهتی داد**

سپیهه: له ههلبژاردندا دهنگی خوئی داو دهشیزانی ناوی له تووماری ههلبژاردنهکاندا بهنا یاسایی نووسراوه، یاخود مهرجه یاساییه پیویستهکانی له بهکارهینانی مافی خوئی له ههلبژاردندا له دهست داوه.

چوارهم: بهئهئقهست دهنگی بهناوی غهیری خوئی دا.

پینجهه: نهینی دهنگدانی دهنگداریکی بهبی پرهزامهندی خوئی بلاو کردهوه.

شهشهه: مافی خوئی له ههلبژاردنیک بو زیاتر له جاریک بهکارهینا.

حهوتهه: ویستی دهنگداری نه خویندهواری گوپی و ناویکی نووسی یان ئیشارهتی لهسهه ئهه پهمزه دانا کهمه بهستی دهنگداری نییه یاخود کووسی خسته پیش ههه دهنگداریک بو ئهوهی مافی ههلبژاردنهکهی بهکارهینا.

ههشتهه: خوئی له زیاتر له بازنهیهکی ههلبژاردندا یان لیستیکی ههلبژاردندا پالوت.

نویهه: له کاتی جیاکردنهوهی دهنگکاندا گزی (تهزویری) کرد.

ماددهی بیست و پینجهه:

هههرکهسیک ئهمانههی خوارهوه بکات بو ماوهیهک بهند دهکری کهلهمانگیک کهمتر نهبی و لهسالیکیش زیاتر نهبی:

یهکههه: بهئهئقهست دهست دریزی بو سههه وینههی پالیپوراوهکان، یان بو سههه بهرنامهکانیان بکات که له شوینی تایبهیدا ههلواسراون.

دوههه: خو کیشانهوهی پالیپوراویک یان زیاتری له پرۆسهی ههلبژاردن راگهیاوند و دهشیزانی ئهه کاره راست نیه، ئهههش بهمه بهستی کارتیکردن بی لهسههه دهنگدهرهکان یاخود گوپینی دهنگهکانی پالیپوراو بو خوئی.

سپیهه: دهست دریزی کردنه سههه هویهکانی ریکلامی ههلبژاردنی که بهپیی یاسا رییان پیدراوه به ههه هویهک جا به کوژاندنهوه یان دراندن یان غهیری ئهمانه بی یاخود ههه رهفتاریکی لهه جوهره بیته.

ماددهی بیست و شهشهه:

بو ماوهیهک بهند دهکری که لهسالیک کهمتر نهبی ههه کهسیک ئهمانههی کرد:

یهکههه: هیز یان هههه شههی بهکارهینا بو نههیشتنی دهنگدهر له بهکارهینانی مافی خوئی یان وای لی بکات به جوړیکی دیاریکراو دهنگ بدات یان ریگه له دهنگدانی بگری.

دوههه: گهر شتیکیدا یان خستهپروو یان بهلینی دا سوودییک به دهنگدهر یان غهیری ئهه بدات تاکو به جوړیکی دیاریکراو دهنگ بدات یاخود وا بکات دهنگ نه دات.

سپیهه: گهر رازبوو یاخود داوای سوودیکی کرد بو خوئی یان غهیری خوئی لهه کهسانههی که خزمهتیکی گشتییان له پرۆسهی ههلبژاردندا پی سپیدراوه.

ئهرشینی رۆژنامهی وهقائعی كوردستان له سایتی وهزارهتی داد

چوارهم: گهر ههوالی ناراستی له نیو دهنگدهرهکاندا لهبارهی رهوشتی یهکیک له پالیئوراهکان یان لهبارهی ناوبانگییهوه بهمهبهستی کارتیکردن له رای دهنگدهرهکان لهئهنجامی ههلبژاردندا بلاوکردهوه یا پهخش کرد.

پینجهم: بهچهکهوه یان بهنامییریکی بریندارکهر چوووه ناو ئهوه بارهگایهی که بو ههلبژاردنهکان تهرخان کراوه بهپیچهوانهی حوکمهکانی ئهم یاسایه.

شهشهم: جنیوی دا یان تۆمهتی ههلبهستی یان دهستی دریزی کرده سهر لیژنههی ههلبژاردنهکان یاخود یهکیک له ئەندامانی لهکاتی پرۆسهی ههلبژاردندا.

ههوتهم: تیکدانی سندوقهکانی دهنگدان یاخود خشتهکانی ههلبژاردن یاخود ههر بهلگهنامهیهکی پهیوهنیدار به پرۆسهی ههلبژاردن.

ههشتهم: بهکارهینانی دروشمهکانی ئایینی یان شوینهکانی خواپهرستن بو مهبهستی کاری حزبی یاخود ریکلامی ههلبژاردن.

ماددهی بیست و ههوتهم:

ههر کهسیک ئەمانه بکات بو ماوهیهک بهند دهکری که لهسالیک کهمتر نهبی و غهرامهیهکیشی لی وهردهگیری که له ۱۰۰,۰۰۰ سهد ههزار دینار کهمتر نهبی و له ۵۰۰,۰۰۰ پینج سهد ههزار دیناریش زیاتر نهبی:

یهکههم: دهستی بهسهر سهندوقهکانی دهنگدان یان کاغزهکانی دهنگدان یان تۆماری دهنگدهراندا گرت یان شاردییهوه یان لهناوی برد یان تیکیدان یان دزینی.

دووهم: لهریگای بهکارهینانی هیژ یاخود ههپرهشهوه پابهندی ئازادی ههلبژاردن یان سیستهمهکهی نهبوو.

ماددهی بیست و ههشتهم:

دهستدانه تاوانهکانی ههلبژاردنی که دهقیان لهم یاسایهدا هاتوووه بهسزای تاوانی تهواو دادهنری، ئەمهش بهدهره له حوکمهکانی بنهما گشتیهکان.

ماددهی بیست و نۆیههم:

یهکههم: له باریکدا که بهشداریی کردنی کیانی سیاسی له ههستان به ههر تاوانیک له تاوانهکانی ههلبژاردن که دهقی لهم یاسایهدا هاتوووه ئیسپات بوو، ئەوا غهرامهیهکی لی وهردهگیری که ۵۰۰۰۰۰۰۰ پهنجا ملیون دیناره.

دووهم: کیانی سیاسی بی بهش دهکری لهو دهنگانهی که به دهستی هیناوه له مهلبهندی ههلبژاردنهکه له باریکدا ئەگهر یهکیک له تاوانهکانی ههلبژاردنی ئەنجام دا که دهقی له بهندهکانی (یهکههم، پینجهم، شهشهم، ههوتهم، ههشتهم) ی ماددهی (۲۶) و ماددهی (۲۷) ی ئەم یاسایهدا هاتوووه.

ئهرشینی رۆژنامهی وهقائعی كوردستان له سایتی وهزارهتی داد

دووم: لهئەنجومەنى پارێزگای دەهۆك يەك كورسى تەرخان دەكریٲ بۆ پێكهاٲەى ئەرمەن و پالیوراوانى خۆيان كیپرکییى لەسەر دەكەن.

سێیەم: لهئەنجومەنى پارێزگای سلیمانى يەك كورسى تەرخان دەكریٲ بۆ كلدان سریان ئاشوورى و پالیوراوانى خۆيان كیپرکییى لەسەر دەكەن.

چوارەم: لهئەنجومەنى پارێزگای هەولێر دوو كورسى بۆ كلدان سریان ئاشوورى و سى كورسى بۆ توركمان تەرخان دەكریٲ و پالیوراوانى پێكهاٲەكانى خۆيان كیپرکییى لەسەر دەكەن.

پێنجەم: دەنگدەرانى هەر پێكهاٲەيەك پالیوراوانى پێكهاٲى خۆيان هەلەبژێرن.

ماددەى سى و سێیەم:

پێویستە ئەنجومەنى وەزیران و لایەنە پەيوەندیدارەكان حوكمەكانى ئەم ياسایە جیبەجى بکەن.

ماددەى سى و چوارەم:

كار بە هیچ دەقیكى ياسایى يان بپاریك ناكرى گەر لەگەل حوكمەكانى ئەم ياسایە ناكۆك بى.

ماددەى سى و پێنجەم:

ئەم ياسایە لەمیژووى بلابوونەوى لە رۆژنامەى فەرمى (وهقايى كوردستان)دا جیبەجى دەكریٲ.

مسعود بارزانى

سەرۆكى هەریەى كوردستان - عێراق

هەولێر

١٥ / پۆشپەر / ٢٧٠٩ ی كوردى

١٣ / رەجەب / ١٤٣٠ ی كۆچى

٦ / تەمموز / ٢٠٠٩ ی زایینى

ئەرشىفى رۆژنامەى وهقائى كوردستان له ساىتى وهزارەتى داد

هۆیه پێویستهکانی دەرچوونی ئەم یاسایه

به مه بهستی پته و کردنی ریبازی دیموکراتی له ههریمی کوردستان و چه سپاندنی یه کیک له گرنگترین بنچینهکانی که نهویش دهستا و دهست کردنی ناشتیانهی دهسه لاته و به مه بهستی ریگه گرتن له خهست کردنه و هی دهسه لاته کان، له ریگه ی دابهش کردنیان له سه ر بنچینه ی نامهرکهزی کارگییری، تا کو هاوولاتی بتوانی نازادی خووی و مافهکانی پیاده بکات و له پیناوی گه یاندنی خزمه تگوزارییه کان بووی به شیوه یه کی باشت، بو فراهه م کردنی ژیانیکی نازادانه ی شکومه ندانه بووی له ریگه ی نهجامدانی هه لپژاردنه نازادو پاک و دادپهروه رییه کان بو هه موو پارێزگا و قهزاو ناحیه کان، ئەم یاسایه دەرچووینرا.

به ناوى خواى به خشنده و ميههه بان

ههريمى كوردستان – عيىراق

سه رو كايه تى ههريم

سه رو ك

به ناوى كه له وه

بى ريار

ژماره (٣٥) سائى ٢٠١١

به پيى ئه وه سه لاتهى له بى رگهى (١) ي ماددهى (١٠) ي ياساى سه رو كايه تى ههريمى كوردستان – عيىراق ژماره (١) ي سائى ٢٠٠٥ هه موار كراو پيمان دراوه و ، به پالپشتى ئه وه ياساكاربيهى په رله مانى كوردستان – عيىراق كرديه تى له دانيشتنى ژماره (١١) له ٢٠١١/١١/١ بى ريارماندا به ده ركردى :

ياساى ژماره (٢١) ي سائى ٢٠١١

ياساى يه كه مين هه موار كردنى ياساى هه لى بى ژاردنى ئه نجومه نى پاريزگاوه زا و ناحيه كان له ههريمى

كوردستان – عيىراق ژماره (٤) ي سائى ٢٠٠٩

ماددهى يه كه م :

ئهم بى رگانه (شه شه م ، هه وتهم ، هه شته م ، نۆيه م) ده خرينه سه ر (ماددهى يه كه م) له ياسايه كه و به م جوۆرهى داديت : شه شه م : ليستى نيمچه كراوه : ليستى كه ناوى كانديه كانى هه لى بى ژاردنى تيدايه ، ده نگه ر بۆى هه يه ده نگ به ليسته كه و يه كيك له كانديه كان يان ته نها به ليسته كه بدات .

هه وتهم : ليستى تاك : ئه وه ليسته يه كه به گويرهى ئه وه تاكيك خۆى بۆ هه لى بى ژاردن كانديد ده كات به مه رجيك له لاي دهسته تۆمار كراييت .

هه شته م : تۆمارى به رايى ده نگه ران : ئه وه تۆماريه كه ناو و داتاي ده نگه رانى تيدايه ، له لايهن دهسته وه ناماده ده كریت و بلاو ده كریته وه بۆ بينينى و پيشكesh كردنى تانه له باره يه وه .

نۆيه م : تۆمارى كوۆتايى ده نگه ران : تۆمارى كه بۆ ناو وداتاي ده نگه ران قابيلى تانه ليدان نيه كه له پاش كوۆتايى هاتنى ماوهى په لپ گرتن ، بلاو ده كریته وه .

ماددهى دووه م :

بى رگهى (چواره م) له ماددهى ستيه مى ياسايه كه هه موار ده كریت و به م جوۆرهى داديت ده خويندرتته وه : چواره م : ته نها له تۆمارى ده نگه رانى ئه وه پاريزگايه ي هه لى بى ژاردنه كه ي تيدا ده كریت تۆمار كراييت و به گويرهى هوكمه كانى ئه م ياسايه و ئه وه رينمايى انه ي له دهسته وه ده رده چن .

ماددەى سېيەم :

بېرگى (يەكەم/۴) لە ماددەى پېنجمى ياسايەكە ھەموار دەكرىت و بەم جۆرەى دادىت دەخويندريتهوه:
 ۴- رۆلەى يەكە ئىدارىيەكە بىت و لە تۆماری دەنگدەرانى نىو بازنى ھەلبژاردنىشدا تۆمار كرابىت .

ماددەى چوارەم :

ماددەى (شەشمە)ى ياسايەكە ھەلدەوھەشيتتەوھە و ئەمەى دادىت جىي دەگرىتتەوھە :

ماددەى شەشمە: لە ھەلبژاردنى ئەنجومەنى پارىزگاۋ قەزاۋ ناحىەكاندا سىستەمى نوینەرايەتى رىژەى بە گویرهى لیستى نیمچە كراۋە پەپەرە دەكرىت .

ماددەى پېنجمە :

بېرگى (يەكەم) لە ماددەى ھوتەمى ياسايەكە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيەى خوارەوھە دەخويندريتهوه :

يەكەم : دەكرى خۆ كاندىد بكرىت بۆ لیستەكانى بەشدار لە ھەلبژاردن بە چەشنىك ژمارەى كاندىدەكان لە دوو ھىندەى ژمارەى ئەو كورسیانەى بۆ بازنى ھەلبژاردن تەرخان كراۋن زیاتر نەبن .

ماددەى شەشمە :

ماددەى (ھەشتەم) لە ياسايەكە ھەلدەوھەشيتتەوھە و ئەمەى دادى جىي دەگرىتتەوھە :

ماددەى ھەشتەم :

يەكەم : دەنگە راستەكانى بازنى ھەلبژاردن كۆ دەكرىنەوھە و دابەشى سەر ژمارەى كورسى تەرخان كراۋ بۆ ئەو بازنىە دەكرىن بۆ بە دەست ھىنانى دابەشى ھەلبژاردن .

دوۋەم : ئەو دەنگە راستانەى كە لیست لە بازنى ھەلبژاردندا بەدەستى ھىنان كۆدەكرىنەوھە و بە سەر دابەشى ھەلبژاردندا دابەش دەكرىن بۆ دىارى كرنى ژمارەى كورسى تەرخان كراۋ بۆ ئەو لیستە .

سېيەم : رىزبەندى كاندىدەكانى لیست لەسەر بنەماى ژمارەى ئەو دەنگانەى ھەر كاندىدەكە بە دەستى ھىنان رىك

دەخرىتتەوھە و ، ئەو كاندىدەى زۆرتىن ژمارەى دەنگى بە دەست ھىناۋە لە پېشەوھە دادەندرىت و بەم جۆرە تا

كۆتايى لیستەكە ، بە مەرجىكە لە نىو ھەرسى كاندىدى لیستەكەدا ژنىك / ئافرەتىك دابندرىت ، بە

چاۋپۆشەن لە ژمارەى دەنگى كاندىدانى پىاۋ بۆ مسۆگەر كرنى بەدى ھىنانى نوینەرايەتى كرنى ئافرەتان

بە رىژەيەكە لە ۳۰% كەمتر نەبىت لە كورسىەكانى يەك بازنى ھەلبژاردندا .

ماددەى ھوتەم :

ماددەى (نۆيەم) لە ياسايەكە ھەلدەوھەشيتتەوھە و ئەمەى دادى جىي دەگرىتتەوھە :

ماددەى نۆيەم :

يەكەم : ئەو دەنگانەى لیست بە دەستیان دەھىنەت بەسەر كاندىدانى لیستدا دابەش دەكرىن كە لەبېرگەكانى (يەكەم

و دوۋەم) لە ماددەى (ھەشتەم)ى سەرەوھى ياسايەكەدا ھاتوۋە .

يەكەم : وادەى ھەلبۇئاردن بە بېرىرى سەرۆكايەتى ئەنجومەنى ۋەزىران بە راۋىژ لەگەل دەستەدا دىارى دەكرىت ، لە دەزگا ھەمەجۆرەكانى راگەياندىشدا بە (۹۰) نەود رۆژ بەر لە وادەى دىارى كراو بۇ بەرپۆھچوونى ، رادەگەيەندرىت . سىيەم : لە حالەتى ئەستەم بوونى بەرپۆھچوونى ھەلبۇئاردنەكاندا ، ئەنجومەنەكان لە بەرپۆھبردنى كاروبارى خۇيان بەردەوام دەبن تا ماۋەيەك كە لە (۹۰) نەود رۆژ زىاتر نەبىت لە رۆژى كۆتايى ھاتنى خولەكەوہ .

ماددەى يازدەم :

بەچەى ماددەى (سى و دووہم) لە ياسايەكە دەبىتە بېرگەى (يەكەم)ى و بېرگەيەكى دىكەشى بە رىزبەندى (دووہم / ۱ و ۲ و ۳) دەخرىتە سەر و بەم جۆرەى دادى :
دووہم : دەنگدانى تايبەت و ئەمانە دەگرىتەوہ :

- ۱- سەربازان لە كارمەندانى ۋەزارەتى پىشمەرگە و ناوخۆ تىكراى دەزگاكانى دىكەى ئەمنى و ، شىۋەى دەنگدانىشيان بە گوڭرەى رىكارى تايبەت دەبىت كە دەستەى بالائى سەربەخۆى ھەلبۇئاردنەكان دايدەنەت و تىدا پشت بەو لىستە فرەمىيانە دەبەستىت كە ناو و شوڭىيان تىدايە و لايەنانى سەرەوہش پەيوەست دەبن بە پىشكەش كردنى لە ماۋەيەكدا كە كەمتر نەبىت لە (۶۰) شەست رۆژ بەر لە وادەى بەرپۆھچوونى ھەلبۇئاردن و بە گوڭرەى ئەوہش ناويان لە تۆمارى دەنگدەراندا دەسپردىتەوہ و رۆژى دەنگدانى گشتىش مافى دەنگدانىيان نابىت .
- ۲- بەندى و گىراو دەستبەسەران بۇ دەنگدانىيان پشت بە رىكارىك دەبەستىت كە دەستەى بالائى سەربەخۆى ھەلبۇئاردن داي دەنەت و بە گوڭرەى ئەو لىستانەى كە ۋەزارەتى كارو كاروبارى كۆمەلايەتى و ناوخۆ لە ماۋەيەكدا پىشكەشى دەكەن كە لە (۳۰) سى رۆژ كەمتر نەبىت لە رۆژى دەنگدانەوہ .
- ۳- ئەو نەخۆشانەى لە نەخۆشخانە و تىمارخانەكانى دىكەدا خەوتوون بە گوڭرەى ئەو لىستانە دەبىت كە ئەم لايەنانە پىش دەست كردن بە دەنگدان پىشكەشى دەكەن و بە پىسى ئەو رىكارانەش كە دەستەى بالائى سەربەخۆى ھەلبۇئاردنەكان داي دەنەت .

ماددەى دوازدەم :

لەكاتى پرۆسەى ھەلبۇئاردندا ھىزەكانى ناسايشى ناوخۆ لە ۋەزارەتى ناوخۆدا ئەركى پاراستنى بىكەكانى دەنگدان دەگرە ئەستۆ .

ماددەى سىزدەم :

كار بە ھىچ دەقكىكى ياساىى يان بېرىارىك ناكرىت كە لەگەل ھوكمەكانى ئەم ياسايدە ناكۆك بىت .

ماددهی چواردهم:

دهبی تهنجومهنی وهزیران و لایه نانی په یوه ندیدار حوكمه كانی ته م یاسایه جیبه جی بكن .
 ماددهی پازدهم : ته م یاسایه له رژی بلاو كردهوی له رژنامهی فره می (وهقایی كوردستان) دا جیبه جی ده كریت.

مسعود بارزانی

سه رۆکی ههریمی كوردستان – عیراق

هه وئیر

۳۰/تشرینی دووه م/۲۰۱۱ ی زایینی

۹/سه رماه ز/۲۷۱۱ ی كوردی

۴/عـرم/۱۴۳۳ ی كۆچی

هۆیه كانی ده رچوونی

له پیناو چه سپاندن و جیگیر كردنی هه لئباردنی نازاد و دیموكراتانه له ههریمی كوردستان – عیراقدا و ، له پیناو ده ستاو ده ست كرنی ناشتیانهی ده سه لات و ری خۆش كردن بۆ هاوولاتی كه له ژیانی نازادانه به هره مه ند بیته له ری هه لئباردنی نازاد و دادپه روه رانه وه ، به مه به ستی به رز كردهوی ئاستی ویستراو به گویره ی پیوه ری پهیره و كراو و خواسته كانی میله ته وه ، ته م یاسایه ده رچویندرا .

به ناوی خوی به خشندهو میهره بان

هه ریمی کوردستانی عیراق

سه رۆکایه تی هه ریم

سه رۆک

به ناوی گه له وه

برپار

ژماره (۲۰) سالی ۲۰۱۳

به پیتی نهو دهسه لاته ی له برگی (۱) ی ماده ی (۱۰) ی یاسای سه رۆکایه تی هه ریمی کوردستان – عیراق ی ژماره (۱) ی سالی ۲۰۰۵ ی هه موارکراو پیمان دراوهو، به پالپشتی نهو یاسا کاریه ی پهرله مانی کوردستان – عیراق کردویه تی له دانیشتنی ژماره (۳۳) له ۲۰۱۳/۶/۱۹ بریارماندا به ده رکردنی:

یاسای ژماره (۱۶) ی سالی ۲۰۱۳

یاسای هه مواری دووه می یاسای هه لێباردنی نه نجومه نی پارێزگا و قه زاو ناحیه کانی

ژماره (۴) ی سالی ۲۰۰۹ ی هه موارکراو له هه ریمی کوردستان – عیراق

ماده ی یه که م:

راگرتنی پیاده کردنی برگی (پینجه م) ی ماده ی سی و دووه م (دووباره) ی یاسای هه لێباردنی نه نجومه نی پارێزگا و قه زاو ناحیه کان له هه ریمی کوردستان – عیراق ی ژماره (۴) ی سالی ۲۰۰۹، له هه لێباردنه کانی خولی هه لێباردنی دووه می نه نجومه نی پارێزگا و قه زاو ناحیه کان له هه ریمدا.

ماده ی دووه م:

ماده ی (دوازده م) ی هه موارکراو به یاسای ژماره (۲۱) ی سالی ۲۰۱۱، هه موار ده کریت و به م شیوه یی خواره وه ده خویندریتته وه:

یه که م: پۆلیسی خۆجییه تی له وه زاره تی ناوه خۆ کاری پاراستنی بنکه کانی هه لێباردن له کاتی پرۆسه ی هه لێباردندا له نه ستۆ ده گریت .

دووه م: هیزه کانی ئاسایشی ناوه خۆ چه کداران بۆیان نیه بچنه نیو بنکه کانی هه لێباردن ته نها له سه ر داواکاری سه رۆکی لیژنه وه نه بیته .

المادة الثالثة:

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا القانون .

المادة الرابعة:

ينفذ هذا القانون إعتباراً من تاريخ اصداره وينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

مسعود بارزاني

رئيس اقليم كوردستان - العراق

ههولير

٢٠١٣/٧/٢

الاسباب الموجبة

لتسهيل عملية إجراء إنتخاب مجالس المحافظات في موعده المحدد بصورة سليمة، فقد شرع هذا القانون.